

ÄMNESDEL

B1-språk åk 7-9

Innehåll

B1-språk	2
Allmänna riktlinjer för undervisning i främmande språk.....	2
Läroämnets övergripande syfte åk 7-9.....	2
Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 7-9	2
Centralt innehåll för åk 7-9.....	3
Specifikt innehåll enligt språk	4
Mål, kompetenser och kunskapskriterier för åk 7-9	7

B1-språk

Allmänna riktlinjer för undervisning i främmande språk

I den åländska grundskolan ska språkprogrammet för kommunens skolor beskrivas i utbildningsstadgan. Kommunen ska välja vilka språk som erbjuds. Språk som enligt lag kan erbjudas är finska, tyska, franska, ryska och spanska. Ämnesdelen i läroplanen för A2- och B1-språk följer gemensamt syfte, riktlinjer och arbetsupplägg samt centralt innehåll. Som tillägg till det centrala innehållet har varje språk ett specifikt innehåll utgående från språkets karaktär.

Undervisningen av främmande språk i grundskolan delas in i A1-språk som inleds i årskurs 3, vilket är engelska. A2-språk inleds i årskurs 5, som kan vara något av de språk som kommunen erbjuder. B1-språk inleds i årskurs 7 och B2-språk i årskurs 8 om kommunen väljer att erbjuda det.

Läroämnets övergripande syfte åk 7-9

Syftet med undervisningen i B1-språk är att ge eleven elementära språkfärdigheter för enkla, vardagliga språksituationer och en grund för fortsatta studier i språket. I undervisningen ska huvudvikten läggas vid att inspirera eleven att våga använda sig av språk. Studierna ska ge eleven verktyg att använda språk i olika sammanhang och för olika mottagare.

Undervisningen ska väcka elevens intresse för den språkliga och kulturella mångfalden i skolan och samhället samt skapa möjlighet för eleven att kommunicera i språkmiljöer som känns autentiska. Eleven ska lära sig värdesätta andra språk, människorna som talar dem och olika kulturer. Undervisningen ska förmedla nyttan och glädjen av språkkunskaper för att kunna bli en delaktig samhällsmedborgare. Undervisningen ska ha ett normmedvetet förhållningssätt och bidra till att främja jämlikhet, jämställdhet och gemenskap samt lyfta värdet av mångfald.

Eleven och elevgrupperna ges möjligheter att bilda nätverk och kommunicera med elever från andra språkgrupper. Digitala verktyg erbjuder en naturlig möjlighet att genomföra språkundervisningen i autentiska situationer och utifrån elevens kommunikationsbehov. I takt med att ordförrådet och strukturerna utvecklas, utvecklas också de kommunikativa färdigheterna och förmågan att söka information. Språkundervisningen ska utveckla multilitteracitet och ta upp olika texter. Texterna väljs med hänsyn till aktuella teman och elevens intressen.

Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 7-9

I undervisningen ska huvudvikten läggas vid att inspirera eleven att våga använda sig av språket som undervisas. Muntlig kommunikation betonas och texter och skriftliga övningar ska användas som ett stöd för det talade språket.

Undervisningen i B1-språk ska vidareutveckla elevens intresse att lära sig språk. Undervisningen ska ge eleven möjlighet att i en trygg miljö utveckla sitt självförtroende som språkutövare. Målet för undervisningen är att eleven ska utveckla förståelse för språk och strategier för att göra sig förstådd även med ringa språkkunskaper.

Undervisningen ska sträva till att skapa lärandesituationer som upplevs intressanta och nära elevens vardag. Kommunikativa övningar ska kännas autentiska och eleven ska kunna förstå övningarnas relevans. Digitala verktyg ska integreras i undervisningen på ett naturligt sätt. Internationellt samarbete uppmuntras.

Pararbete, smågruppsarbete och lärande tillsammans i olika typer av lärmiljöer uppmuntras. Eleven ska med hjälp av olika medier, spel, musik och drama få möjlighet att testa sina växande språkkunskaper. Funktionella metoder där eleven erbjuds fysisk aktivitet, delaktighet och interaktion uppmuntras i undervisningen.

En helhetsskapande undervisning genom bland annat ämnesövergripande samarbete uppmuntras.

Centralt innehåll för åk 7-9

Förmåga att kommunicera

Innehållet väljs med beaktande av elevens vardag, intressen och aktuella händelser samt utgående från perspektivet jag, vi och vårt samhälle. Eleven ska få lära sig att använda språket för olika syften, som till exempel att hälsa, be om hjälp eller uttrycka en åsikt. I undervisningen betonas träningen av uttal, betoning av ord, satsbetoning, talrytm och intonation.

- fria och styrda samtalsövningar om vardagliga situationer
- intervjuer och diskussioner
- korta presentationer

Förmåga att tolka texter

Eleven ska utveckla ordförråd och strukturer genom att bekanta sig med olika typer av texter, som t.ex. kortare berättelser, film, intervjuer och sångtexter.

- texter med gradvis ökat ordförråd och svårighetsgrad, även extensivt
- gradvis ökad tonvikt på information och upplevelse

Förmåga att producera texter

Eleven ska få producera kortare texter med hjälp av olika stödmaterial.

- enkla faktatexter
- korta berättande texter
- dialoger och dramatiseringar

Kulturellt språkbruk

Eleven ska introduceras till det studerade språkets utbredning och ställning i världen. Eleven ska utveckla förståelse för sambandet mellan språk och kultur. Eleven ska få fundera över sin egen språkliga och kulturella bakgrund.

- artigt språkbruk
- låneord
- realia

Färdigheter för språkstudier

Eleven ska få möjlighet att utveckla sin förståelse för språkets uppbyggnad och grundläggande grammatik. Undervisningen i grammatik ska ha starkt fokus på praktisk tillämpning. Undervisningen ska lyfta vikten av att kunna göra sig förstådd med ringa kunskaper i språk.

- ordförråd och strukturer
- grammatiska begrepp
- funktionell grammatik

Specifikt innehåll enligt språk

Finska

Eleven ska få bekanta sig med typiska drag i det finska språket, med den finska kulturen och med finska språkmiljöer. Undervisningen fäster uppmärksamhet vid skillnader mellan talad och skriven finska och jämför det finska språket med andra språk eleven studerar. Eleven ska lära sig att förstå talad finska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Språkvetenskapliga begrepp används för att förbereda eleven för vidare språkstudier.

Strukturer

- nominativ singular och plural
- genitiv singular
- adessiv och inessiv i singular
- partitiv singular
- ordningstal i grundform
- jakande och nekande presens
- lokalkasus i singular
- ackusativ- och partitivobjekt
- tidsuttryck
- imperativ 2. person singular
- jakande preteritum

Tyska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de som talar tyska. Eleven ska lära sig att förstå talad tyska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att

eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - bestämd och obestämd artikel
 - singular och plural
 - ackusativ- och dativobjekt
- Prepositioner
 - med ackusativ och dativ
- Verb
 - presens av regelbundna och oregelbundna verb
 - modala hjälpverb
 - perfekt av regelbundna och oregelbundna verb
- Pronomen
 - personliga pronomen i ackusativ och dativ
 - possessiva pronomen i ackusativ och dativ
- Räkneord
 - grundtal
 - ordningstal
- Bisatser

Franska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de som talar franska. Eleven ska lära sig att förstå talad franska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - bestämd och obestämd form i singular och plural
 - genitiv
 - partitiv artikel
- Verb
 - presens av regelbundna verb
 - vanliga oregelbundna verb i presens
 - passé composé med avoir
 - futur proche
 - reflexiva verb
- Adjektiv
 - komparation
 - placering och böjning
- Pronomen
 - personliga pronomen som subjekt och direktobjekt

- possessiva
- demonstrativa
- Räkneord
 - grundtal
 - ordningstal
- Prepositioner
- Negationer
- Frågeord och frågekonstruktioner

Spanska

Eleven ska få kännedom om levnadsförhållanden, kultur- och samhällsliv hos de folk som talar spanska. Eleven ska lära sig att förstå talad spanska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, att läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - bestämd och obestämd form i singular och plural
 - genitiv
- Verb
 - presens av regelbundna verb
 - vanliga oregelbundna verb i presens
 - perfekt av regelbundna verb
 - perifrastiskt futurum
 - gerundium
 - reflexiva verb
 - diftongerande verb
 - verb som kräver dativobjekt
- Adjektiv
 - komparation
 - placering och böjning
- Pronomen
 - personliga pronomen som subjekt och direktobjekt
 - självständiga indefinita
 - possessiva
 - demonstrativa
- räkneord
 - grundtal 0- 100 000
 - ordningstal 1-5
- prepositioner
- muy/mucho
- frågeord och frågekonstruktioner

Ryska

Eleven får bekanta sig med hur livet kan se ut för olika ryskspråkiga jämnåriga på ryska språkområden. Eleven får lära sig att förstå talad ryska, att muntligt använda språket i enkla vardagliga situationer, använda det ryska alfabetet, läsa, förstå och skriva okomplicerad text. Undervisningen ska sträva till att eleven från början får lära sig ett så naturligt och korrekt uttal som möjligt med för språket karakteristisk betoning, rytm och intonation.

- Substantiv
 - o genus, singular (alla kasusformer) och plural (nominativ och andra aktuella kasusformer i uttryck)
- Adjektiv
 - o långa och korta former
- Prepositioner
 - o Prepositionalis
 - o Ackusativ
 - o Instrumentalis
- Verb
 - o infinitiv
 - o presens
 - o preteritum
 - o sammansatt futurum
 - o att ha- och måste-uttryck
 - o introduktion till aspekt och rörelseverb.
- Pronomen
 - o personliga pronomen
 - o possessiva pronomen
 - o demonstrativa pronomen
- Räkneord
 - o grundtal och ordningstal
- Frågeord

Mål, kompetenser och kunskapskriterier för åk 7-9

Slutbedömningen genomförs det läsår då ämnesstudierna avslutas i respektive ämne. Genom slutbedömningen definierar läraren hur väl eleven vid slutet av studierna har uppnått kunskapskriterierna för lärokursen, även tidigare prestationer tas i beaktande. Slutsvitsordet bestäms så att läraren jämför elevens kunskaps- och färdighetsnivå med de kunskapskriterier som finns i läroplanen.

Eleven bedöms med vitsordet åtta (8) ifall eleven har uppnått en nivå som utgör ett genomsnitt av den kunskaps- och färdighetsnivå för de olika delområdena som beskrivs i

kunskapskriterierna. Om eleven inom något delområde nått högre än nivån för vitsordet åtta kan detta kompensera en något lägre prestationsnivå inom ett annat delområde.

Bedömning av arbetet ingår som en del av bedömningen i alla läroämnen. Elevens arbete och inställning ska beaktas när vitsord bildas och kan till viss del påverka bedömningen både höjande och sänkande. Följande bör beaktas:

- aktivitet och deltagande vid genomgångar och diskussioner
- självständigt arbete enligt instruktioner
- ansvar över hemuppgifter och material.

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens som anknyter till målet	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9 (utöver att eleven uppnår kriterierna för vitsordet 8 så krävs följande)
Utveckla elevens intresse för alla delområden i B1-språk samt stöda elevens självförtroende som språkutövare.	Eleven utvecklar intresse och självförtroende för alla delområden i B1-språk.	A, B, C, D, E, F, H		<i>Intresse och självförtroende utvärderas men används inte som grund för bedömning.</i>	
Synliggöra elevens lärandeprocess genom att låta eleven ställa upp mål för sitt lärande samt skapa möjlighet för självutvärdering och kamratrespons.	Eleven utvecklar förmågan att utvärdera sitt lärande.	B, C, E		<i>Självutvärdering och kamratrespons används inte som grund för bedömning.</i>	
Förmåga att kommunicera					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Uppmuntra eleven att aktivt delta i olika slag av vardagliga kommunikationssituationer och utveckla förmågan att kommunicera.	Eleven utvecklar förmåga att delta i kommunikationssituationer.		Eleven använder sig av det mest centrala ord- och uttrycksförrådet och kan berätta om elevnära situationer med enkla ord. (A1.2)	Eleven reder sig i rutinmässiga kommunikationssituationer men tar ibland stöd av sin samtalspartner. (A1.3)	Eleven kan utbyta tankar eller information i bekanta och vardagliga situationer och stundtals hålla igång en konversation. (A2.1)

Handleda eleven att använda olika tillvägagångssätt och språkstrategier för att nå fram med sitt budskap och förstå samtalspartnern i en muntlig kommunikationssituation.	Eleven utvecklar förmåga att använda språkstrategier för att nå fram med sitt budskap.		Eleven kan be samtalspartnern att upprepa sig eller prata långsammare för att vara delaktig i samtalet. (A1.2)	Eleven deltar i kommunikation men behöver hjälpmedel. Eleven måste ofta be samtalspartnern att förtydliga eller upprepa. (A1.3)	Eleven deltar i allt högre grad i kommunikation. Eleven använder mer sällan nonverbala uttryck. Måste relativt ofta be samtalspartnern upprepa eller förtydliga och kan i någon mån utnyttja samtalspartnerns uttryck i sin egen kommunikation. (A2.1)
---	--	--	--	---	--

Förmåga att tolka texter

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Skapa möjligheter för eleven att lyssna till olika vardagsnära, aktuella och för eleven intressanta texter.	Eleven utvecklar hörförståelse.		Eleven förstår korta satser, frågor och uppmaningar i elevnära sammanhang. (A1.2)	Eleven förstår med hjälp av kontexten långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck. (A1.3)	Eleven förstår tydligt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck. Eleven förstår det centrala innehållet i korta, enkla budskap. (A2.1)
Handleda eleven att läsa och förstå olika texter.	Eleven utvecklar förmåga att läsa och tolka texter.		Eleven förstår mycket korta och enkla texter som anknyter till elevnära sammanhang. (A1.2)	Eleven förstår skriven text som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck och kan plocka ut enkel information ur en kort text. (A1.3)	Eleven förstår det centrala innehållet i korta, enkla texter och grundtankarna i en förutsägbar text som innehåller ett bekant ordförråd. Eleven klarar mycket enkel slutledning med hjälp av kontexten. (A2.1)

Förmåga att producera texter

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Handleda eleven att producera olika texter för olika syften och mottagare.	Eleven utvecklar förmåga att producera text för olika syften och mottagare.		Eleven kan skriva korta meningar om bekanta ämnen. (A1.2)	Eleven kan med ett begränsat uttrycksförråd skriva om vardagliga ämnen samt skriva enkla meddelanden. (A1.3)	Eleven kan skriva texter med enkla meningar och konkret ordförråd som berättar om vardagliga och

					konkreta ämnen. (A2.1)
Handleda eleven att utveckla ett basordförråd och kunskap om strukturer, fraser och idiom.	Eleven utvecklar basordförrådet och kunskapen om strukturer, fraser och idiom.		Eleven kan grundläggande ord och uttryck. (A1.2)	Eleven kan en begränsad mängd korta, inövade uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer. (A1.3)	Eleven behärskar ett grundläggande ordförråd och många centrala strukturer. (A2.1)
Kulturellt språkbruk					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Handleda eleven att utveckla sin kännedom om uttryck som kan användas i och som hör till artigt språkbruk i sociala sammanhang kopplat till språkkulturen.	Eleven utvecklar kännedom om artigt språkbruk kopplat till språkkulturen.		Eleven kan använda några av de allra vanligaste artighetsfraserna i rutinmässiga sociala sammanhang. (A1.2)	Eleven kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i rutinmässiga sociala sammanhang. (A1.3)	Eleven klarar av korta sociala situationer. Kan använda de vanligaste artiga hälsnings- och tilltalsfraserna samt artigt framföra till exempel önskemål, invitationer, förslag och ursäkten och besvara sådana. (A2.1)
Handleda eleven att utveckla kunskaper om kultur kopplat till språket som undervisas och skapa möjligheter för reflektion kring skillnader och likheter mellan andra kulturer och Åland.	Eleven utvecklar kunskaper om språk och kultur.		-	-	-
Färdigheter för språkstudier					
Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens	Kriterier för vitsordet 5 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 8 vid slutet av åk 9	Kriterier för vitsordet 10 vid slutet av åk 9
Handleda eleven att utveckla elevens förståelse för språkets uppbyggnad och grammatik genom praktiska övningar.	Eleven utvecklar förståelsen för språkets uppbyggnad och grammatik.	A, E	Eleven kan tillämpa delar av den mest elementära grammatiken.	Eleven kan tillämpa en del strukturer och den elementära grammatiken.	Eleven behärskar de vanligaste strukturerna och en del av den elementära grammatiken.